

A Pécsi Ítéltábla a dr. Molnár Péter Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Molnár Péter ügyvéd) által képviselt **felperes neve** (felperes címe) felperesnek - a Monori Ügyvédi Iroda (ügyvédi iroda címe, ügyintéző: dr. Monori Tamás ügyvéd) által képviselt **II.rendű alperes neve** (II. rendű alperes címe) II. rendű alperes ellen - sérelemdíj megfizetése iránt a Pécsi Törvényszék 2019. február 28. napján kelt 4.P.20.823/2016/68. számú ítélete ellen a felperes részéről 71. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét - fellebbezett részében - részben megváltoztatja, és az alperes tőke marasztalásának összegét 4.405.040.- (négymillió-négyszázöttezer-negyven) forintra és az elsőfokú ítélet szerinti kamatokra, az alperes által fizetendő elsőfokú perköltség összegét 348.960.- (háromszáznegyvennyolcezer-kilencszázhatvan) forintra felemeli.

Ezt meghaladóan tekinti a keresetet elutasítotttnak.

Mellőzi a felperes elsőfokú illeték megfizetésre való kötelezését és az alperes által az államnak fizetendő elsőfokú eljárási illeték összegét 263.500.-(kettőszázhatvanháromezer-öttség) forintra felemeli.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg 15 napon belül az alperesnek 47.600.-(negyvenhétezer-hatszáz) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a feleket, hogy fizessenek meg az államnak - az állami adóhatóság felhívására - a felperes 164.000.- (százhatvannégyezer) forint, az alperes 44.000.-(negyvennégyezer) forint feljegyzett másodfokú eljárási illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint a felperes 1997. óta ismert örökletes vesebetegségben, magasvérnyomás-betegségben, cukorbetegségben, krónikus vérszegénységben és elhízásban szenvedett, a vesefunkciója folyamatosan 2015 nyaráig lassú ütemben, de romlott. A felperes háziorvosa az alperes rendelőjében dolgozó **K.A.**. A felperes 2015. augusztus 5-én, és 2015. augusztus 10-én is felkereste a háziorvosi rendelőt, ahol **F.M.** háziorvos helyettesített, aki nem az elvárható gondossággal járt el a felperes kivizsgálásai során. Amennyiben a felperes panaszai alapján indokoltá váló vizsgálatokat - vérnyomásmérés, hasi fizikális vizsgálat - elvégzi, úgy

esetlegesen a felperesnek nagyobb esélye nyílhatott volna arra, hogy az akkor már fennálló kórfolyamat - vesetömlőbevérzés - korábban felismerésre kerülhessen.

2015. augusztus 11-én a felperes korábbi kezelőorvosa, **G.E.** a Nephrológiai Centrumban sürgősségi laborvizsgálatot kért, ezt követően két órával a felperesnél fizikális vizsgálatot is végeztek, észlelték a vesetáj bekékülését, a vesét tapintották, belső vérzést észleltek, majd a CT vizsgálat megnagyobbodott vesét és vesekörnyéki vérzést igazolt. Ezek ismeretében az volt megállapítható, hogy a vérzés 2015. augusztus 11. előtt több nappal kezdődött. Még aznap sürgősséggel műtét történt, amelynek során a felperes bal veséjét eltávolították, a felperes vesefunkciója ezt követően azonnal és nagymértékben romlott. A felperesnél a műtét időpontjában a vérzés már olyan fokú volt, hogy konzervatív kezelés nem jöhetett szóba, kizárólag az eltávolítás. 2015. szeptember 30. és október 12. között művese-kezelésre való felkészítés történt, majd 2016 januárban megkezdték a művesekezelést.

A vesehelyreállító műtét idejéig a felperes heti három alkalommal járt komlói lakosként P-re a nephrológiai klinikára dialízisre, egy-egy kezelés négy órán keresztül tartott. 2016 szeptemberében a veseeltávolítás hegében kialakult hasfali sérv miatt a felperesen háló beültetésével sérvműtétet kellett elvégezni, ezt követően a kialakított fistula elégtelenné vált, dializáló kanült helyeztek be, majd újabb cimino-fistulát képeztek. A felperesnél 2018. november 15-én került sor veseátültetésre, a beavatkozás sikeres volt, akut problémák azóta nem merültek fel, krónikus gyulladás jelenleg nincs.

A vesebetegségből és más sorsszerű betegségből eredően fennálló 40%-os egészségkárosodás, a veseeltávolító műtétet követően 60 %-os mértékűre romlott, a vese-eltávolítással összefüggésben 24%-os mértékű többlet egészségkárosodás alakult ki, melyből 5 % a sérvesedés, illetve a sérvműtét utáni állapot következménye. A sikeres átültetés következményeként az egészségkárosodás mértéke 10% -ra csökkent, amiből 5 % amiatt maradt fenn, hogy a veseátültetés ellenére a felperes élete végéig gyógyszeres kezelésre szorul. A felperes a vese kivétele idején 46 éves középkorú, fizikailag aktív tevékenységet végző férfi volt. Nyílászárók beépítésével, forgalmazásával foglalkozó - házastársával közös tulajdonú - cégében a nyílászárók beépítése során egyes nehéz fizikai munkát nem igénylő résztvevénységet képes volt elvégezni. A veseeltávolítás után, a veseátültetésig fokozott fáradékonyság jellemezte, a könnyű fizikai munka végzése is gondot okozott számára, a munkavégzésben akadályozta a rendszeres, időigényes dialízis is, ebben az időszakban csak az adminisztratív tevékenységet volt képes ellátni. Jelenleg a felperes (ajtó, ablak) emelésre, terhek mozgatására korlátozottan alkalmas.

A felperesnek a rokkantsági ellátás folyósítása érdekében a cég ügyvezetéséről le kellett mondania, a Kft. társasági szerződését módosítani kellett, az ellátás folyósításának megkezdését követően azonban ismét ügyvezető lett.

A felperes többször módosított kereseti kérelmében kérte, hogy a bíróság állapítsa meg, az alperes a 2015. augusztus 5-i és 2015. augusztus 10-i vizsgálat során nem az elvárható gondossággal, a szakmai és etikai szabályok betartásával járt el, és ezzel megsértette a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogait. Kérte az alperest a további jogsértéstől eltiltani, és 5.000.000 forint sérelemdíj, annak a veseeltávolítás napjától számított késedelmi kamata, továbbá 1.280.000 forint vagyoni kártérítés és annak felmerültétől járó kamata megfizetésére kötelezni. Kérte továbbá az alperest 2016. június 1. napjától havi 63.760 forint jövedelempótló járadék, illetve keresetvesztesség címén 2016. június 1. napjáig terjedő időre 255.040 forint megfizetésére is kötelezni.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság elsőfokon jogerőre emelkedett 4.P.20.823/2016/51. számú közbenső ítéletével megállapította az alperes kártérítési felelősségét a 2015. augusztus 5-ei és a 2015. augusztus 10-ei egészségügyi szolgáltatás keretében végzett háziorvosi ellátás kapcsán a felperes testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogsértéséért, valamint az ennek kapcsán bekövetkezett vagyoni károkért, sérelemdíjért.

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott ítéletével megállapította, hogy az alperes a 2015. augusztus 5-i és a 2015. augusztus 10-i egészségügyi szolgáltatás keretében végzett háziorvosi ellátás során megsértette a felperesnek a testi épséghez és egészséghez fűződő személyiségi jogait. Kötelezte az alperest 3.855.040 forint ezen összegből 3.500.000 forint után 2015. augusztus 11. napjától, 255.040 forint után 2016. június 1. napjától, 100.000 forint után 2016. június 30. napjától számított késedelmi kamat, valamint perköltség fizetésére, ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Az elsőfokú bíróság a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. tv. (Ptk.) 2:42. § (1) bekezdésére, a Ptk. 2:43. § a) pontjára és a Ptk. 2:51.§ (1) bekezdés a) pontjára hivatkozva megállapította az igazságügyi orvosszakértői vélemény alapján, hogy az alperes magatartásával összefüggésben sérült a felperesnek a testi épséghez és egészséghez való személyiségi joga. Mellőzte a további jogsértéstől való eltiltás iránti kérelem teljesítését, miután nem sorozatos, ismétlődő cselekményről volt szó. A kereset vagyoni károkkal összefüggő igényével kapcsolatban kifejtette, hogy az alperes nem vitatta, hogy a felperest az általa megjelölt időpontig keresetvesztesség érte azzal összefüggésben, hogy az ügyvezetői tisztségről való lemondás miatt csak rokkantsági ellátásban részesült, és nem vitatta az ezzel összefüggő cégeljárással kapcsolatban felmerült eljárási és ügyvédi költségek összegét sem. Alaptalannak találta azonban felperes jövedelempótló-járadék iránti igényét, mert a felperes a cégükben - időközben - ismét ügyvezetőként dolgozik és olyan tényállítása nem volt, hogy a cégvezetőként elért jövedelme csökkent volna a korábbihoz képest. Alaptalannak találta a további vagyoni igényeket is, miután a **t-i** nyaralással kapcsolatos vagyoni igény bizonyítást nem nyert és a felperesnek az az állítása sem került bizonyításra, hogy a vese-eltávolítás következtében szükségessé váló dialízisre járás miatt kényszerült másik gépkocsi vételére. E körben az előadása ellentmondásos volt és a meghallgatott B.K. tanú sem tudta a kereseti tényállítást igazolni.

Az elsőfokú bíróság a kereset sérelemdíjjal összefüggő része tekintetében utalt a Ptk. 2:52. § (1), (2) és (3) bekezdésében foglaltakra, kiemelve e körben azt, hogy a sérelemdíj egyik funkciója a kompenzáció, amely nem más, mint a személyi sérelem, hátrány hozzávetőleges kiegyensúlyozása pénzbeli szolgáltatás nyújtásával. A sérelemdíj mértékénél értékelte, hogy részben az alperesi magatartás következményeként vesztette el a felperes az egyik veséjét, amikor aktív férfikora teljében állt, nyílászárók beépítésével külföldön és belföldön is foglalkozó céget vezetett, személyesen fizikai erejével is közreműködött benne, az ezt követő három éven keresztül a szervezetét megterhelő fájdalmas, időigényes kezeléseken kellett részt vennie és a sikeres helyreállító műtét ellenére sem tud a korábbi életvitelének megfelelő fizikai tevékenységet végezni, számolnia kell azzal, hogy élete végéig gyógyszeres kezelésre szorul. Ugyanakkor nem róható az alperes terhére, hogy a vese-eltávolító műtét szövődményeként sérvesedés alakult ki, az alperesnek e körben semmilyen közrehatása nincs. A helyreállító műtét következtében a dialízisre járás kötelezettsége megszűnt, mindezen körülmények mérlegelésével a felperes által megjelölt 5.000.000 forint összegű sérelemdíjat eltúlzottnak találta és 3.500.000 forintban határozta meg a szükséges és elegendő mértékű sérelemdíjat, amely alkalmas a felperest ért hátrányok kompenzálására.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, kérte az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatását és a sérelemdíj összegének 5.000.000 forintra való felemelését, és a vagyoni károk körében a gépkocsivásárlás 1.100.000 forint költségének megtérítésére kérte az alperest kötelezni. Kifejtette, hogy a megállapított sérelemdíj összege nem elegendő az elszenvedett hátrányok kompenzálására, mert az elsőfokú bíróság nem mérlegelte kellő súllyal, hogy a veseátültetésig milyen megpróbáltatásokon kellett keresztül mennie, az életvitelét milyen nagymértékben befolyásolta a rendszeres dialízisre járás. A vagyoni kárigény körében utalt arra, hogy az egészségkárosodása miatt kényszerült a gépkocsi megvásárlására.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte.

A fellebbezés kisebb részben alapos.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az elsőfokú eljárás iratai alapján kiegészíti azzal, hogy a felperesnek komlói lakosként gépjárművet kellett vásárolnia 1.100.000 forintért azért, hogy a veseeltávolító műtét után, heti három alkalommal lakóhelyéről P-re utazzon műveke kezelésre.

Az így kiegészített tényállás alapján a másodfokú bíróság a felperes fellebbezését kizárólag a vagyoni kártérítés körében találta részben alaposnak.

Az elsőfokú bíróság a sérelemdíjjal kapcsolatban a tényállást helyesen állapította meg és helytálló értékeléssel, megalapozottan határozta meg a nem vagyoni kártérítés összegét is. Helyesen vette számba a felperest az alperes jogsértő magatartásával okozati összefüggésben ténylegesen ért nem vagyoni sérelmeket és ennek ellentételezésére a sérelemdíj összegét is megfelelően határozta meg. A felperesnek három éven keresztül kellett heti három alkalommal a lakóhelyéről, K-ról P-re időigényes műveke kezelésre járnia, ami alkalmanként 4 órát meghaladó időtartamú és rendkívüli megterheléssel járó beavatkozás. Ez egyértelműen befolyásolta az életminőségét, a fizikai erőnlétét, a napi életritmusát és a munkájában is számottevő akadályt jelentett. A sikeres vese átültetés azonban az egészségkárosodás mértékére is kihatóan lényegesen javította felperes életminőségét, de élete végéig gyógyszereket kell szednie és a korábbi életvitelének megfelelő fizikai munkavégzésre teljes mértékben nem képes. Mindezek összegzéséeként is az elsőfokú bíróság által meghatározott 3.500.000 forint megfelelő a felperest ért hátrányok kompenzálására.

A vagyoni kárigények körében nem osztja azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak azt a jogi álláspontját, hogy a felperes nem bizonyította, hogy a vese-eltávolítás következtében szükségessé váló dialízisre járás miatt kényszerült gépjárművet vásárolni. Nincs olyan ellentmondás a peradatok között, ami a felperes igényét e tekintetben alaptalanná tenné.

Az egészségügyről szóló 1997. évi CLIV. tv. (Eü.tv.) 244. § (2) bekezdése szerint az egészségügyi szolgáltatásokkal összefüggő kárigényekre és személyiségi jogsértés esetén követelhető igényekre a Ptk.-nak a szerződésen kívüli kártérítési felelősség, illetve a személyiségi jogok megsértésének szankcióira vonatkozó szabályait kell alkalmazni.

A Ptk. 6:522. § (1) bekezdése szerint a károkozó a károsult teljes kárát köteles megtéríteni, a (2) bekezdés c) pontja úgy rendelkezik, hogy a teljes kártérítés körében a károkozó köteles megtéríteni a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költségeket.

Az tény, hogy a felperesnek heti három alkalommal kellett K-ról P-re utaznia dialízisre. A kezelés

időtartamára is figyelemmel ez az utazás - felperes munkavégzése mellett - tömegközlekedéssel nem vagy csak jelentősen nagyobb hátránnyal lett volna megoldható. Külön bizonyítást nem igényel, hogy a családi vállalkozásban használt gépjárművet a felperes ilyen célra hétköznapi, munkaidőben nem vehette igénybe, mert az a munkavégzéshez volt szükséges. Amennyiben a felesége személygépkocsijával járt kezelésekre, úgy a feleségének kellett biztosítani másik járművet ahhoz, hogy a mindennapi életvitelét, munkáját el tudja látni. Újabb gépjármű vásárlása - akár a vállalkozáshoz, akár a felperes, akár a felesége részére az alperes magatartásával okozati összefüggésben - tehát indokolt, szükséges volt. A másodfokú bíróság álláspontja szerint nincs jelentősége annak, hogy a gépjárművásárlás pontosan mikor és hogyan történt. Az azonban kétséget kizáróan megállapítható, hogy a műtétet követően a felperes vásárolt egy autót, a tanú vallomása ezt kellően igazolja. A fentiek alapján az is megállapítható, hogy a felperesnek - munkaidőben - heti három alkalommal orvosi kezelésre P-re kellett utaznia. Mindebből pedig következik az, hogy az alperes kártérítési felelőssége körébe tartozó körülménnyel okozati összefüggésben vált szükségessé a gépkocsi megvásárlása.

A gépjármű a felperes rendelkezésére állt és áll korlátozás nélkül, így azt a fentiekén kívül más célra is használhatta és az a vásárlás eredeti okának megszűnése után is a felperes és családja rendelkezésére áll. A Ptk. 6:522. § (3) bekezdése szerint a kártérítést csökkenteni kell a károsultnak a károkozásból származó vagyoni előnyével, kivéve, ha ez az eset körülményeire tekintettel nem indokolt. A másodfokú bíróság a káronszerzés e tilalmára tekintettel a teljes vételár megtérítését nem találta lehetségesnek, ezért a gépjárművásárlásra fordított összeg fele részének megtérítésére kötelezte az alperest.

A fentiek okán a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (1952. évi Pp.) 253.§ (2) bekezdése alapján fellebbezett részben - részben megváltoztatta - és az alperes tőkemarasztalásának összegét a gépjármű-vételár fele részével, azaz 550.000 forinttal felemelte. Az alperes tehát összesen 4.405.040 forint tőke megfizetésére köteles, az elsőfokú ítéletben meghatározott késedelmi kamatok megfizetése mellett. A felperes a gépjármű vételára után nem kérte az alperest kamat fizetésére kötelezni. A fentieket meghaladóan tekinti a másodfokú bíróság a keresetet elutasítottnak

A felperes fellebbezésében az elsőfokú bíróság perköltségre vonatkozó rendelkezését nem vitatta, ezért azt a másodfokú bíróság az 1952. évi Pp. 253. § (3) bekezdése alapján nem érinthette, bár az elsőfokú bíróság tévesen alkalmazta az 1952. évi Pp. 81.§ (2) bekezdését. Csupán a pervesztesség-pernyertesség módosuló arányára tekintettel emelte fel a felperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 348.960 forintra, illetve az alperes által fizetendő eljárási illeték összegét az 550.000 forint marasztalási összeg figyelembevételével 263.500 forintra.

Az 1952. évi Pp. 253.§ (3) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság hivatalból határoz a le nem rótt illeték felől.

Figyelemmel arra, hogy a felperes által követelt összeg nem tekinthető nyilvánvalóan eltúlzottnak, a másodfokú bíróság a 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 15. § (1) bekezdése alapján mellőzte a felperes elsőfokú eljárási illeték fizetésére kötelezését.

A felperes fellebbezése kisebb részben alapos, miután a másodfokú pertárgyérték 2.600.000 forint és ebből 550.000 forintra volt az sikeres. Az 1952. évi Pp. 81.§ (1) bekezdése alapján a pervesztesség - pernyertesség arányában (21%-79%) a felperes tartozik az alperes részére másodfokú perköltséget fizetni. A feleket képviselő ügyvédek munkadíja összegének a

32/2003.(VIII.22.) IM rendelet 3.§ (5) bekezdése szerinti számítása alapján különbözetként a felperes 47.600 forint megfizetésére köteles.

Az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv. 74. § (3) bekezdése folytán alkalmazandó 6/1986.(VI.26.) IM számú rendelet 13. § (2) bekezdése szerint felperes 164.000 forint, az alperes 44.000 forint feljegyzett másodfokú eljárási illeték megfizetésére köteles.

Pécs, 2019. június 19.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Berki Csilla s.k. előadó bíró,
Dr. Vagyicska Petra s.k. bíró